

Сіваченко А. В.,
*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Вітчизняна пенсійна система України є цілісним механізмом. Її можна охарактеризувати як сукупність створених правових, економічних та організаційних інститутів і норм, метою яких є надання громадянам матеріального забезпечення у вигляді пенсії у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, які передбачені ст. 46 Конституції України [1].

Питанням функціонування пенсійної системи України присвячені наукові праці таких вітчизняних науковців: І. Козюк, О. Луців, О. Петрушка, Д. Рачок, В. Рудик та інші. Поряд з цим і надалі залишаються актуальними питання щодо оптимізації структури та ефективного розвитку пенсійної системи в сучасних умовах.

Згідно із Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» [2], пенсійна система України складається з трьох рівнів:

I рівень – солідарна система пенсійного страхування;

II рівень – накопичувальна система загальнообов'язкового пенсійного страхування;

III рівень – система недержавного пенсійного забезпечення.

Перший рівень – солідарна пенсійна система – ґрунтується на засадах солідарності й субсидування, здійснення виплат і надання соціальних послуг за рахунок Пенсійного Фонду України [2]. Даний рівень напряму залежить від демографічної ситуації в країні.

Другий рівень – накопичувальна система пенсійного страхування – базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді або у відповідних недержавних пенсійних фондах. Сутність накопичувальної пенсійної системи полягає в тому, що кожен громадянин України щомісяця відкладатиме частину заробітної плати собі на старість і з віком розмір відрахувань збільшуватиметься. Усі ці роки коштами керуватиме недержавний пенсійний фонд. Важливим є те, що страхові внески до Накопичувального фонду та інвестиційний дохід, отриманий від їх інвестування, не будуть підлягати оподаткуванню. Проте, недоліком цієї системи є те, що забрати заощаджені кошти до настання пенсійного віку неможливо [3].

Третій рівень – система недержавного пенсійного забезпечення, що ґрунтується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх

об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених законодавством про недержавне пенсійне забезпечення [2].

Система пенсійного страхування перебуває у безперервному розвитку. Пріоритетами її розвитку на сучасному етапі є [4]:

- модернізація солідарної пенсійної системи;
- поєднання соціального і економічного компонентів пенсійної системи України;
- створення ефективної системи захисту пенсійних активів накопичувальних програм пенсійного страхування;
- розширення потенціалу ринку цінних паперів для ефективного використання пенсійних активів накопичувальних програм пенсійного страхування;
- використання ефективної системи пенсійного менеджменту.

Отже, з метою уникнення кризового стану у пенсійній системі України, доцільним є впровадження заходів із забезпечення фінансової стабільності сегментів пенсійного страхування, зокрема: активніше залучати до сплати пенсійних внесків суб'єктів підприємницької діяльності, мігрантів; зрівняти вік виходу на пенсію серед чоловіків та жінок; забезпечити стабільність функціонування недержавного пенсійного забезпечення та підвищення довіри з боку населення тощо.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 №254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 02.11.2020).
2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 №1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text> (дата звернення: 02.11.2020).
3. Козюк І. Р. Пенсійне страхування в Україні: проблеми та перспективи розвитку. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/34189/1/122.pdf> (дата звернення: 02.11.2020).
4. Рудик В. К., Луців О. В. Пріоритети сучасного етапу розвитку системи пенсійного страхування в Україні. *Scientific horizon in the context of social crises. Regional economy. Подільський державний аграрно-технічний університет*. 2020. С. 141-144.
5. Полторак А.С. Фінансова безпека держави в умовах глобалізаційних змін: теорія, методологія, практика. Миколаїв : МНАУ, 2019. 536 с.

Науковий керівник: **Мельник О. І.**, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна